

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (134)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Ερωτ. II, 6/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεκ 1969 / Φεβρ 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... *Πέτρος* ...
(παλαιότερον ὄνομα : ... *Πέτρος* ...), Ἐπαρχίας *Λευκάδος*,
Νομοῦ ... *Λευκάδος* ...
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Εὐστάθιος*
Φιλιππίου ... ἐπάγγελμα *διδάκταρος* ...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Β.θ.χ.δ. - Λευκάδος* ...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *2. ἐτη 5. 6. μήνας*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... *Πέτρος* ... *Κωνσταντίνος*
τοῦ ... *Διονυσίου* ...
ἡλικία ... *62* ... γραμματικαὶ γνώσεις *ἀπρόσφορες* ...
... τόπος καταγωγῆς *Πέτρος* ...
... *Λευκάδος* ...
β) *Παραφρασιὰς* ... *Μετὰς τὸν Θεόδωρον* ... *Πέτρος* ...

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Γιδ. βοσκατάσκη. προωρίζαντο μόνο τὰ*
κοινοτικά κτήματα. ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα μόνο δι' ἐσσορά.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή-
ματα ; *Αἱ ... περιουσίαι ... αὐταὶ ... ἔβαν χωρισταί*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς ; β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους) ; γ) εἰς Κοινότητας ; δ) εἰς μονὰς κλπ. ...
Ἀνῆλκον ... εἰς ... κοινότητα ...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ν. ... περιουσία ... διενεργεῖτο συγκεντρωμένη*
ε. διενεμετο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ναχοροβίαι. μὲ. ἀρ. βο. π. έρ. ας. λας... έργασίαις., ἄλλα κυρίως τὴν γεωργίαν*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ναί.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Έργάζοντο. ὡς... ἄλλα... ἐν ἀραιοῦσιν... κατ' ἕως... κατὰ τὴν δημογραφίαν.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *μισοκάτορες* ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... *ἡττωχοί. ἢ. ἀκτῆμονες. χωρικοί.*

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) *εἰς εἶδος.* ..

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. δια τὸ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐποχικῶς ἐχρησιμοποιοῦντο. ἐργάται, ἔβαν. ἐντόπιοι. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. καὶ. ἡμερομίσθια... εἰς... εἶδος.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ἐχρησιμοποιοῦντο. καὶ ὑπηρέται... προερχόμενοι. ἐκ. τοῦ ἰσλίου χωρίου*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *ἐπῆγαιναν. εἰς. Μεσσηνίαν. Μεσσηνιακῶν ὡς... καὶ... εἰς. ἄλλας. περιοχὰς πρὸς Μεσσηνίαν*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... *Ναί.* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *καὶ ὡς... γραμματεῖς.*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; *Διὰ ζωϊκῆς... κόπρου... κ... με... φυτικῆς... διὰ τῆς καύσεως... καλάμιδος... ἢ... θάμνων... ὡς... κ... δι' ὀργώματος... τοῦ... χλόης... κ... κάλυψιν... αὐτῆς...*

2) Πότε ἔγιγε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *α.α.α. τοῦ... ἐτίας... 1926*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *7. σιδηροῦν ἄροτρον... βελτιωμοὶ εἶναι ἀπὸ τοῦ 1960, μηχαναὶ ἀκόμη*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐνέμετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *τὰ σιδηροῦν ἄροτρα... ἀπὸ τοῦ... κ... ἐχρησιμοποιεῖται... το... εἰς γεωργικὰ ἔργα... ἐνημερυνόμενα τοῦτα ἀπὸ τῆς... οὐδὲ τῆς... βελτιωμοὶ*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

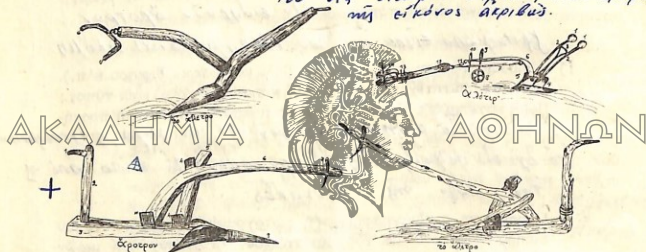
3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); *ἀπὸ τοῦ 1964*
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *ἀπὸ... ἐνέμετο... χρῆσις... τοῦ... ἀκόμη*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *Ὄχι*.....
 5) Μηχανή ἀλωνισμού *Ἀπό τοῦ ἔτους 1932*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Ἐκαστος χωρὶς*.....
κατεσκεύαζε τὸ ἰδίον του δι' ἰδίαν
χρησιν.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα; *Ἦτο ὡς εἶναι ὁμοία μετ' ἡμῶν μορφῇ*
τοῦ δι' ὁλοῦ ἐνημερωμένου ἀρότρου
τῆς εἰκότος ἀκριβοῦς.

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. { <i>χερὸν ἄβα</i>	6. <i>Γαύρα</i>	11.
2. { <i>πύρρος</i>	7. <i>Πύρρος</i>	12.
3. <i>ἀγροτρον</i>	8. <i>Φτερά</i>	13.
4. <i>ἑφ.χ</i>	9. <i>Υνί</i>	14.
5. <i>ἑ.η.φ.α.γ</i>	10.	15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τοῦ... ἰδίου... σχήματος... μὲν... ὅσον... τῶν... εἰδῶν
Τὰ... χωραφία...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἦτο... ἐκ... ε.α.ν.ῶς

σχήματος) ... παραφθορά...

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ... ξύλου

ἡ... α.λ.α.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

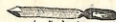
ἡ... α.λ.α. ... τ.α. ... ἀνωτέρω ... ἐν ... α.α.ρ.ε.ν.ῶς...
... ἐργαλεῖα ... ἀναγραφόμενα...

πριόνι

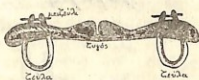

ἄριδος

ῥινι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *κνίως... καὶ... ἄλλοι ἐνιοὶ κ. ληνοὶ*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ῥυζοτοκ... δ... ζωα...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ναι*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λαυριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). *Τὰ μέρη καὶ τὰ ἐξαρτήματα τῶν ζυγῶν εἶναι: ζεύλα, πιζεύλια, λοῦρα καὶ λαυριά. ὅλα τὰ περὶ αὐτῶν ο... κερῶ... καὶ... να... εἰσέρχεται.*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν, τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *...*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *χαλκός*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ τοῦ ἐτίας 1930*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *ἐξ ἑνὸς ζώου... καὶ... ἄροτρον... καὶ... ζεύματα...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. *δερματίνη . . . θανά 2. . . π. 4 η κ. 2η*

[illegible]

the person
has just my
a paper

20 οί γάρ του
 η δ' α μιν
 20 εχοινα η ανημερο
 20 20.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὤργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπέρτατος. Σημειώσατε ποῖα ἢ συμπέει εἰς τὸν τόπον σας. *To ἄφρων... ἐκείνη... καὶ...*

ἀνδρὸς, ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ σώματος

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον των βοδιών (ή του βοδιού, του αλόγου) εις το ξύλινον ἄροτρον, (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τοποθετεται η ελκυστήρα»*

δένονται καὶ αὐτοὶ εἰς ἡμετέρας εὐχάς
τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζον ἐπὶ ταύτης.

- 2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Ομοίως.*
ὡς πρῶτα

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

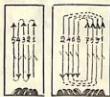
μὲν ἔχειν τὰ ὅπου τὰ ἄκρα εἶναι λεγόμενα
εἰς τὰ κέντρα τῶν βοῶν τῶν ἐκ χειρὸς τῶν ἀνθρώπων

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται... ὅπως... τὸ... σχεδιάγραμμα (α)...
κατ'εὐθείαν... γραμμὴν...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὅπως...

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὰς ἢ σποριές, ντάμιες, στασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ἔγινε το... γίνεται... με... σποριές...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαοὺς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ἡ σπορία ἐχωρίζετο... με... αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶται ἄροτρον; Συνηθίζεται... με... σκαπάνη μόνον... εἰς... ἐδάφη... τὰ... φέρμενα... φέρμενα...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργωμάτων (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθεῶς, πλαγίως, βαθιά κλπ. ὅπου... εἶναι... εἰς... τὸ ὄργωμα... γίνεται... καθέως, εἰς... ὅπως... ὁμοίως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *εἰς... ὀργώματα... διὰ τὴν... σποράν...*

καὶ... ὅταν...

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἔχοντο 5 γύρισμα. εἰς ὀργώματα.*

1) ἐν... κατὰ... μῆνα Ὀκτωβρίου. 5 γύριμα. «ὀργώματα»

2) ἐν... κατὰ... μῆνα Νοεμβρίου. 5 γύριμα. «γύρισμα»

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν ἐγένετο κανὼν ὀργώματα
αἷμα... ἀργεῖ... ἐκκαρπὸν τὸν κήπον. 5 ἡμερῶν.*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Συνήθως... τὸ χωράφι ἀφαιρετο ἀσπαρτα ἐπὶ ἐν ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ... μὲν... τὸν... σίτον... ἐκκαρπὸν εἰς ὀργώματα*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *κατὰ τὴν...*

σπαρτὴν... ἐχρησιμοποίητο... τὸ δισάκι... ἐκτὸς... καὶ...

ὁπλοία... ἐτίθετο... ὁ σπόρος... διὰ τὴν σπαρτὴν...

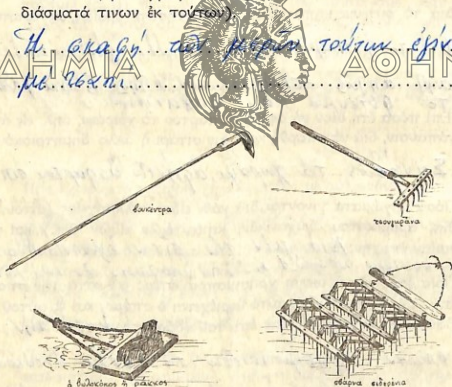
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *ἤσαν. 2. ἔνωτέρω. ἑκατομίσαντο. μέ. ἐργει. γαιδ. ἢ. σιδηρᾷν. ράβδον. ἢ. ὀροία. ἐξέρχεται. <ε. ἑστρα>.....*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται... ἰσοπεδῶεις... πα... χωραφισῶν... μετὰ... τὸ ὄργωμα... μέ... τῆν... τέρμα...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή... τῶν μερῶν τοῦ ἀγροῦ ἐνέλε... με... τέρμα...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διδ... τὰ... ἐκτίμιμον... 5... τὸ... ἐκτίμημα... 5...
 τοῦ... ἀφροῦ... 5... τοῦ... κήπον... ἐχρησίμασθαι αὐτὸν
 τοῦ... τὸ... αἰ...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

οὐδεὶς... 9... ἰδίας... ἐκτερεῖ... ὄργω... 2... ἐργασίας

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Διδ... τὰ... ὀσπρία... ἐκαλλιεργεῖτο... τὰ... χωράφια
 τα... ὀσπρία... παρηγαγον... ἐργαστέα... ὀσπρία... 2... ὀσπρία
 ὡς... 2... «μαυρόρα»... καλλιέργεια... 5... σπορὰ... ἐγένετο ὁμοίως
 μετὰ τὴν τοῦ... εἰς τὸν...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

τα... ἰδία... χωράφια... εἰς τὰ...
 ὀσπρία... ἐγένετο... ἐναρξάν... τῆς... καλλιέργειας...
 «ἀμειψιγόρκα»... ἐκαλλιεργεῖτο... 5... διὰ... τροφὰς... ζώων.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνογτο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

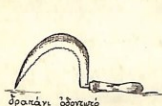
ἐφυτεύοντο... διὰ... τοῦ... χεῖρας... εἰς...
 αὐλάκια... ἀνοίγματα... μετὰ... τῶν...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Τὰ δημητριακὰ... ἐθερίζοντο. δ. θερίζονται... δι' ὀδοντωτοῦ δρεπανίου*

+

δρεπάνι με κόψη

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Δὲν ὑπάρχον οὔτε... ἢ... εἶδη... δρεπανίων... γὰρ... μόνον... τοῦ... ὀδοντωτοῦ... τριαντίνου...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων; (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *Ταῦτα, ἐθερίζοντο διὰ τῆς κόσσης, ἢ τοῦ ὡς κατωτέρω παρατιθέται ἰχνογραφημένου*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Ἦτο... ὀδοντωτὴ...*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Ἦτο... κατασκευασμένη... ἐκ... ξύλου...*

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Εἰσηγγέλλο... ἐκ. γὰρ. ἐμπορίων. ἢ. ἢ. ἢ. μαρτυρῶν. ξένων... προεξεύσεως. (Ἰταλικῆς. ἢ. Γαλικῆς.)*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Διὰ. μὲν. γὰρ. ὀσπρία. ἢ. γὰρ. γροφῆς. γὰρ. γὰρ. συνκαί. ζετο. ἢ. συνκαί. ζεταί. ὁ. θερισμός. δι. ἐκρίζωσος. αὐτῶν. διὰ. τῶν. χειρῶν. διὰ. δέ. γὰρ. δημητριακῆ. ὁ. διὰ. δρεπανίων. θερισμός.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐθερίζοντο... εἰς... ὕψος... 0, 10... 0, 30... ἀπὸ... γὰρ... ἐδάφους...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *οἱ. στάχυες. γὰρ. μένουσι. εἰς. χωράφι. μετὰ. τὸν. θερισμὸν. θερίζοντο. (=καταμύκη)*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ... ῥεῖοι... οἱ. θερισταί... ἐταροδεύον... ἐπὶ... γὰρ... ἐδάφους... γὰρ. δράγματα.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *κατ' ἀρχάς. ἐνὰ... ἐνὰ. δὴ... ἀνὰ... δέματα... ἢ. κατὰ. ῥιν... συγκεκρμέναν... Τρία... τρία... ἢ. αἱ... κεφαλαί... τῶν... σταχυῶν... εὐρίσκονται... πρὸς... ἑνὴν... αὐτὴν... κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Παρ' ἡμῖν δοκίμαζονται < κοινὰ ἔργα >*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι, δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ; *θερίζουν*.....

*ἄνδρες & γυναῖκες καταζόμενα ἐκ
τοῦ αὐτοῦ χωρίου (τόπου)*.....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας οὐματολογίαν).....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *ὄνδει προφύ-*

*λακτικὸν μίαν ἔφεραν εἰς τὴν χεῖραν
ἢ τὴν μέσην τὴν κατὰ τὴν ἐναρ-
ξιν ἢ διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ*.....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Ὁ θερι-*

σμός ἤρξε πάλαι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ
ἑαυτίου, ἀναστασίου... ὅμως ἡμερησίως

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ*

θερισμοῦ... ἐτραγουδοῦσαν... ὡς «ραϊρνὴ
ὡ... ὀφρεανάκι... μὴν... καὶ γὰρ... νὰ... δεριάν»

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔστιν ἡθικόν. *ἐν... μέρει τοῦ χωραφίου ἀθήριστον ἔτι*

σταχὺα τὰ... ἔθηκεν εἰς σχῆμα τεταγμένον
ἢ τὰ... ἐκρεμοῦσαν εἰς... ἐν... ἐμφανὲς ση-
μεῖον τοῦ σπυρίου... εἰς... σχῆμα σταυροῦ
καὶ ὡς... ἐκρεμοῦσαν... εἰς... τὸ εἰκονοστά-
σιον... τοῦ... σπυρίου...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Συνήθως... ὡς...*

δέσιμον... τῶν σταχῶν... ἐμένετο ἐκ-
στην... ἡρωϊάν... διὰ... καὶ μὴ... τριβυλίας
εἶναι...

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Αἰ.α. 10.*

*«γεράβορα»... ἔνα.. δέματι.. τὰς.. σταχὺς.. τὰς..
ἔδεκε... δ... ἰδίος... δ... δερισιγῆς... δ... ἔλε-
γαυθεν... ὄρα... τὰς... ὄρα... ἐργασίας... μόνος
γεν... ἀνε... ἐν κήδυν... βοπότου... τὰ... δέσιμον.
δὲ... ἐγένετο... με... τοῖς... ἰδίους... τὰς... ὁρῶν...
ἀνε... ζινός... ἐργασίαν... ἐν ἰστέ... ἐκ... ἐργασί-
μοι... αὐτῶν... ὁ... καὶ... ἀναμνή... ἐκ... ἀφ' ὧν...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; *Τὰ...
δεμάτια... μετὰ... δέσιμον... ἐν κήδυν...
εἰς... τὸ... ἀγρὸν... ὄρα... μασί... ἐτοποθετοῦντο
τὰ... ἐν... δ... ὄρα... τὰ... ἀφ' ὧν... εἰς... κυκλικόν
ἢ... ἡμικυκλικόν... σχῆμα...*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *Τὸν Σεπτέμβριον 5 πρὶν θανάτου αὐτοῦ*

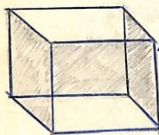
Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς *κατὰ τὸ 2^{ον}...*
10/ἡμέραν τῶν Σεπτεμβρίου... κατὰ τὸ 2^{ον}...
1^{ον} 10/ἡμέραν τοῦ Φανουαρίου...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. *Ἡ... ἐξαγωγή... τῶν... γεωμήλων γίνεται*
μὲ... σκαπτή... ἢ ἄροτρον...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίξτετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἡ διατροφή τῶν ζώων*
κατὰ τὸν χειμῶνα ἐγένετο δι' ἀχίρου, τὰ ἀχίρα ἐσθίετο
κατὰ τὰ ἀγώνισμα τῶν ἀγωνιστικῶν καὶ διὰ τὴν
ἀστίαν ἐσθίετο, ἐκόπητο (ἐσπρίσθη) διὰ τῆς χειρὸς
ἐξηραίνετο κατόπιν, εἰς τὸν ἥλιον καὶ κατόπιν ἐφυλάσσοντο
εἰς ξηρὰς ἀποθήκας.
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). *Ἐθερίζετο μὲ ἀχαιδεντήρι κατὰ τὸ 2^{ον} καὶ*
3^{ον} 10/ἡμέραν τοῦ Μαΐου ἢ ἐσπρίσθη διὰ τοῦ χειρὸς.
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Ηλιοφάνεια* δια τῶν ὀρίων, *μάσεμα*
μέτ. α. δεικνόντι... κ. κατόπι... τὸ ἐλεγκτ. μέτ.
θηρτόν... ὄρμα... ἀφαι... τὸ ἔκτακ... «κατάφω»
τοποθετῶντας... πῶς μέσθ. εἰς εἰδικὴν καθεύδου
«καλούσης» ἐκλήσεως παραχρησισμὸν ἐρῶ
ἡνίκαι... πῶς... συνθετικὸν (ἀντικεινόν)
Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *τ.α...*
δεματία... μετεφέροντο... ἀφ' εὐθείας... εἰς τὸ
ἀλώνι... πρὸς... τὸ ἀγωνιστήριον

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *Ο. χροῖα*
εἰς τὸν... ἀπὸ... ἐπαρθεταῖνα... τ.α... πρὸς... ἀγωνιστήριον
δεματία... ἐργαζο... θεμωνοστήριον... ἐπαρθεταῖνα... κυκλικῶς
καὶ τὰ δεματία... ηραγίας
- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; *Ἐπῆρχε... κ. ὑπῆρχον*
κ. ὅ... χωρισμένον... τοῦ καρποῦ... ἀπὸ... τῶν ἄχυνων
ἀγάνετο... ἐπὶ... τόπον... εἰς... τὸ ἀλώνι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *κατεσκευάζετο... συνθετικῶς... ἐξω... τοῦ*
χωρίου... ἐγγ... ὄχι... παρὶ... μακρὸν... τοῦτον...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. μέ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὸ ἀρώνι ἀνήκει*
εἰς . . . οὐδένα . . . (2, 3 καὶ 4) οἰκογενείας . . . καὶ ἡ χρησιμότης του ἐξέρχεται
ἀνὰ ἄνδρα . . . μὲ . . . ἑκατὸν . . . ἔτη . . . εἶχε καθεύδων καὶ κατὰ
βραχὺ βοηθῶντας ὁ εἰς τὸν ἄγρον
 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀπὸ 15^{ης}*
Ἰουνίου . . . ἕως . . . ἀρχαῖς Σεπτεμβρίου . . .

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Πετράλωνο . . . χωματάλωνο*

καὶ . . . πετράλωνο . . . καὶ εἰς τὸν ἄγρον αὐτοῦ ἐκπορεύεται
ἡ ὕδρις . . . ἀφ' ἑνὸς ἄκρου καὶ ἐκ τῆς ἑτέρας

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Εἰς τὸ μὲν . . . χωματάλωνο . . . ἐρριζοῦν*

ἡ ὕδρις . . . ὑψέρον . . . ἄχνην . . . καὶ κατόπιν τὰ ἐκτυπῶσα
ἀρκετῇ ὕδατι μὲ γάλα καὶ αἰτωπῶν τοὺς χώμα

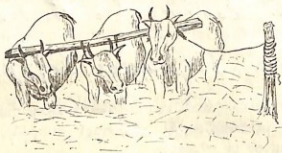
εἰς δὲ τὰ πετράλωνα ἐβράσαν τὰ σιμυριμένα καὶ ἐκρίνωσιν
καὶ ἐκαθάρισαν ταῦτα διὰ σαρώθρου ὅκ θυμωροῦ

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ μὲν . . . προετοιμασία*
τοῦ ἀλωνιοῦ . . . ἀνεφαρτήριον . . . ἡμέρας καὶ δὲ ἑνὰ ἡμέρας
τοῦ ἀλωνισμοῦ . . . ἐγένετο . . . ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἑβδόμῃ

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δερμάτια... ἐτοποδοῦντο... ἄρδια... κατὰ...
τὰ στάχνα... ἀηγιόνονταν... εἰς τὰ ἀγρόνι... μέ...
τὸ... χερί... ἢ... μέ... ἀ... δικρι...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

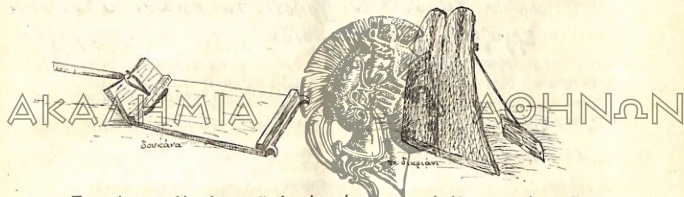
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοιοῦτου πρὸς τοῦτο καθεῖς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ἐξυλινῶς στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δαυκάνη, θουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἑτεροῦ ἀκροῦ τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρω», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.....

Παραρμ... .. ὡς... ἀνωτέρω... ἐκτὶ... ..
τὶ... .. ἐκ... .. σχεδ... ..

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) Τὰ ἐν ἔκρον
 τῶν... εὐχρινίσου... προῶδενεται... εὐ... τὰν... αὐτὴν... κ. 24
 ἄλλο... ἄκρον... προῶδενεται... με... θηρείς... εἰς...
 ὡς... φαίνεται... ἐκείναι... ζω...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ με ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων;

Οὐδὲν ἄλλο... μετὰ ἁλωνισμοῦ... ὑπῆρχε...
 ἢ... ὑπάρχει...

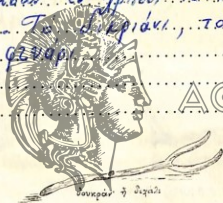
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *ἡμέρ. 10^η*

*η.μ. ἐγένετο... ἐκορβεν... τοῦ... ἀγωνισμῶν... κ...
δουκράνσε... μέχρι... 4^η... ἀπογευματινῶς... κ...
ἐπικαθαρμόνεα... τῆς... ἐφορέντην...*

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *ἡμέρ. ἐν χρήσει... τὰ κατωτέρω... ἀγωνιστικά
ἐργαλεῖα... τοῦ δικράνι, τὰ «καρποζόφι»
... τοῦ... (εἰκόνα)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

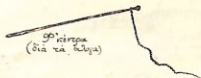

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχους ; *ἐν τῷ... ὅ... εἰς... μίρσει... τὰ... ὅ... εἰς...
(δικράνι... ν.δ.σ., ἀλμα... μ.δ. «δικράνι»... ἐρχόμενος
γύρω-γύρω... ρίπτει... ἐν τῷ... τοῦ κύκλου τῶν ζῶων...
τὰ ἄκοτα στάχου.*
- 14) Ἦτὼ ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Ἐχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα) *Ἐχρησιμο-
ποιεῖτο... εἰδική... ἀλωνόβεργα... ἀρρο... κ... ἐχρησιμο-
ποιεῖτο... κ... ἀλμα... «βίτσα»... μ.δ. 1.1... ἀρρογα...
μῆκος 1,5-2 μ.*

ἀλωνόβεργα διὰ βόδια

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἄλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Ἄνευ... ὀνομασίας...*
Ἐκάστην... ἡμέραν... ἤθην κίζαντα... 1. ε.τρ.ῶειν...
6.1.αν., κριθῆς... κ.3.α...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

τὰ βωρῶα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνεραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *ἤθην κίζαντα*

ὁ ἴδιος... ὁ... γεωργὸς μετὰ τὰ ἰδικὰ του...
τὰ... ζῶα

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἐξέλετο... χωρισμὸς τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχυος καὶ διὰ τοῦ... τ.κοπάνου

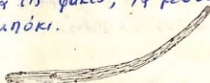
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Ὁ κόπανος ἐλέγετο... ἀντιρὰ βέδια, κατεσκευάζετο ἐξ ἀγρίου ξύλου*

(ἀγριελιά - ρουρνιέρι), εἶχε... πᾶχος... 0, 05 μ., μῆκος... 0, 80 μ.
ἔχει σχῆμα κυλινδρικοῦ

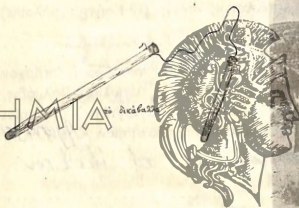
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου.
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). *κυρίως... τὸ... κοπάνισμα...
 τῶν... σταχύων... ἐγένετο... εἰς... τὸ... αὐλὴν... κυρίως... χρῆσις
 τοῦ κοπάνου ἐγένετο διὰ τῆς φακῆς, τῆς ρεβιθίας, τῆς
 κουκιάς ἢ τῶν καρυμηνόκων.*

κοπάνος στρωτός

ξύλο κοπανιστοῦ τῶν τῶν κοπάνων
 μικρῶν ἀπὸς δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Τὸ... κοπάνισμα... ἐγένετο... ἐν...
 τῶν... ἰδιοκτητῶν... τῶν... σταχύων... ἐν... ἀγάντων...
 τῶν... ἐνηγμένων... μερῶν... τῆς οἰκογενείας...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

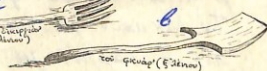
καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *ὅτι στάχυν ἐτομασμένον ἐπὶ τοῦ ἀνέμισμα διὰ τὸ κοπάνισμα ἐκκομίσαντο διὰ τὸ ἐλφάειν ἡμερησίως. τὸ κοπάνισμα ἀρτίερον διὰ τὴν ἀχυροποίησιν καὶ τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ. τὸ ἀχυρον ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν καρπὸν διὰ τοῦ ἀνέμισματος μετὰ φωνῆς.....*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; *"Ὅχι*
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *"Ὅχι.....*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἐγένετο πρὸς 15 ετίας ἡμεῖς ἀγωνιστικῆς μηχανῆς, ἡμεῖς καὶ τὸν αὐτὸν γενεὴν τοιοῦτον εἶας.*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυνες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *οἱ ἀγωνισμένοι στάχυνες ἐξέρχοντο ἐκ σωρὸς καὶ σωρεῦνται μετὰ ἐδικριάνι καὶ μετὰ φωνῆς καὶ ἡδὲν τοῦ αἰῶντος σχήματος μετὰ τὴν κατωτέρω εἰκονισμένην α', β'.....*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἐρίμικτος β. ἀρ. καὶ διχηρίματος. ἐκαρβύκετα. εἰς τὴν
κορυφὴν αὐτοῦ. ἐκ α. καθαρῆς. σταυρῶς. ἢ «ὡς αὐτοῦ»
δὴ «ὁ καρπὸς»

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. καὶ ἀρχὰς μὲ τὸ
δικριδνί, κατόπιν μὲ τὸ φτυάρι καὶ τέλος μὲ
τὸ καρπαχόρι......)

- 26 —

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

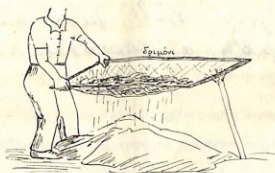
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή τῶν καρπῶν μετὰ τὸ ἀνέμισμα
 ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ παραμεινάντων ἐτάχυνα ἐγένετο
 μετὰ τὸ « ἑκάβρι »

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *καλὴν... ἐρρ. ποντο...*

*κόκκινο με
εὐκρίνον πωμῶν*

*εἰς... κόκκων... φέρον... πωμῶν... με... ηγεμῶν...
βύρμαλ... ἢ... δῆρμα... φέρον... ὅπως... καλὴ... κανο...
κικ... δεικ... μαλ... ὅπου... ἐκαθαρίσ... το... εχ...
πφίρως... ὅ... καρπός... καὶ... ἀχύρον...
.....*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *ὁ καρπός... γίνεται σωρός με...*

ἐξ ἴσου

*Γίγνεται... χαράσσεται... ἐπὶ... καρπὸς αὐτοῦ με...
ἐξ ἴσου... τοῦ φτυαρίου... ἐκασ... πωμῶν...
... μένος... ἐπὶ... κυκλῶν, καλῶν... ὁ γεωργός...
... κάνει... καὶ... ἀρχίζει... καὶ...
... μαζεύει... καὶ... καρπῶν...*

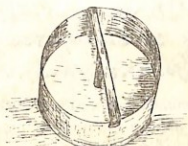
- 8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

*... Δέν... φέρου... η.ο.δ... μέτα... στο... εὐκρίνον...
... καὶ... φέρου... ὁ... καρπός...»*

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Οὐδέμηκ... ὀφειρά... ηἰός... φρίαν... κατεβήκεν

μυοκαίλι

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, +

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +

γ) τὸ γυφτιάτικο, =

δ) τὸ ἀλώνιατικο κλπ. =

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) Μ.ε... ἐν γὰρ... ἀν. γρ. αὐτ. μ.ε. φρον...

ἡξιόμηνον... «κούπελι»... χωρητικότητος... 10...
ὀκάδων... 2... ἀχύρων... κυκινδρικοῦ.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) Ο... καρπὸς ἀποθηκεύετο εἰς τὸν...

«κούρκειδον»... 1 η... μέτρο... τ. 600...
χωρητικότητος... 500-1000... ὀκάδων.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ... ἔχουσαν ἀποδοκείναι εἰς
ἄχρυν κ... ἐν ᾧ... χωρίον...*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

*Μετὰ τὸ... ἔφακισμα... ἐγένετο... ἢ... διασπορῇ.
ἐν... ᾧ... ὁρίῳ... ἄφου... πρῶτα... ὡς... ἐκατέρωθεν μετ'
ὡς... κόκκινον... ἢ... ἢ... ἢ... αἰ... εἶναι... εἰσείσαι*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀνάμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Μόνον... κατὰ... πρὸ... ἑσπέρas... ὡς...
ἑσπέρas... ὡς... « Περπαρὲς » ὡς...
ἐν... 23... Ἰουνίου*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *κατὰ...*

*κατὰ... ὡς... ὡς... ὡς...
ὡς... χωρίον... εἰς... μέρος... διατρέχον...
κινδύνον... πυρκαϊᾶς*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἄφανός κλπ.).....

.....*αὐτὴ λέγεται φάρος.*.....

β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τὴν πυρὰν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

.....*κυρίως τὰ παῖδια*.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

.....*κυρίως τὰ παῖδια*
συλλέγουν τὰ ξύλα κρητινίδας καὶ ἀπὸ τοῦ

αὐτοῦ τὰ χωράφια.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἡμεῖς τὰ χωράφια τοῦ αὐτοῦ τῶν εὐρειῶν κατὰ

τὰ χωράφια τὰ παῖδια τὰ συγκεντρώνουν εἰς

ἑνὸς μέρους τὸ αὐτὸ μέρος ἀρκετὰ μέρους

αὐτοῦ τῶν χωράφια.....

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

.....*Ἡμεῖς τὰς δυνάμεις*

τοῦ ἁγίου ὁμολογίας παιδίων εἰσέρχονται

τὰς αἰδέας τῶν χωρίων χωράφιας

διάφορα αἰδέα ἀντικείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πηδᾶν καὶ χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν

παιδῶν καὶ πηδᾶν καὶ χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν

μικρὸν τῶν χορῶν.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίδας κλπ.)

«καψαμὶς»... πῶς... τί... ἀφαιρέσει...
 πωρὰ... κ... διττὰ... ἕνα... γύρα...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ